

Camí cap al centenari (5): El treball, entre creació i redempció

El treball humà, a més de cooperar en el projecte diví de la creació, també participa en la redempció: assumit per Crist, pot ser mitjà de santificació i transformació del món quan es viu amb caritat i esperit sacerdotal. Així, el treball quotidià es converteix en ofrena eucarística i camí cap a Déu.

10/09/2025

Creats a imatge i semblança de Déu, l'home i la dona estan cridats a col·laborar lliurement en el disseny del Creador. Tanmateix, aquesta llibertat es va posar a prova des del principi i va sucumbir a l'orgull i a l'egoisme. Des d'aleshores, es continua trencant pel pecat al llarg de la història. El que el pecat divideix, degrada i fereix, necessita ser reconciliat, elevat i guarit. El misteri de la humanitat del Verb, que va ser present en l'origen del pla creador de Déu, surt a trobar-nos en la *història de la salvació* com a do de misericòrdia i misteri de mort i resurrecció.

El treball humà participa de les dues dimensions de l'únic pla salvífic de Déu. L'article anterior posava en relleu la primera: mitjançant el

treball, l'ésser humà coopera amb el
designi diví de conduir la creació cap
a la seva plenitud. La trista
experiència del pecat i les ferides
infligides a la nostra condició
humana ens conviden ara a
considerar la segona dimensió: com
el treball es pot integrar en el pla de
salvació.

Activitat redimida i redemptora

El Fill de Déu, en fer-se home, va
redimir tot el que va assumir (cf.
Lleó I, *Carta a Flavianus*, DH 293). Va
voler compartir l'experiència del
treball i de la vida ordinària fent que
l'obrar humà no només col·laborés
en el disseny creador de Déu, sinó
que participés, a més, en l'obra de la
redempció. En efecte, com que es
tracta d'un únic projecte que apunta
cap a una creació renovada, amb la
seva llibertat redimida per Crist,
l'home i la dona condueixen la
creació cap a una plenitud que

també implica reconciliar el que està dividit, reordenar el que està dispers, curar el que està ferit. Les conseqüències del pecat sobre el treball humà, de fet, no es limiten a la fatiga i a la suor (cf. *Gn* 3, 17-19); el pecat també pot deformar el sentit del treball i transformar-lo en instrument d'egoisme i d'orgull, d'explotació i de violència. No obstant això, com que el treball ha estat assumit i redimit per Jesucrist, aquí també podem parlar, com canta l'Església en el Pregó Pasqual, d'una *felix culpa*: la capacitat de participar en l'obra de la salvació confereix al treball humà una dignitat i un valor encara més grans.

La constitució *Gaudium et spes* del Concili Vaticà II comenta amb realisme que l'activitat humana, constantment amenaçada per l'orgull i l'amor propi desordenat, necessita ser purificada i guarida per la creu i la resurrecció de Jesucrist (cf. núm.

37). Immediatament després, el document dedica un desenvolupament extens i profund a mostrar com l'activitat humana s'eleva i es perfecciona en el misteri pasqual. A partir de l'exemple de la vida de Jesús, comprenem que la caritat, que condueix els éssers humans cap a la santedat, és també la llei fonamental de la transformació del món (cf. núm. 38). El treball redimit, com a treball *en Crist*, informat pel servei i la caritat, es fa llavors capaç de renovar el món per portar-lo a Déu purificat i guarit. El Concili, a més, subratlla el valor de les coses petites fetes per amor: la llei de l'amor, que construeix la fraternitat i transforma els ambients, les relacions i el treball, «no ha de ser seguida només en les grans coses, sinó també i sobretot en les circumstàncies ordinàries de la vida» (Ibídem).

La predicació de sant Josepmaria sobre el treball, començada ja abans del Concili, se situa en aquesta mateixa perspectiva. És la caritat de Jesucrist i la gràcia del seu misteri pasqual el que atorga al treball un valor salvífic i el converteix en *obra de Déu*. És l'amor el que salva, el que dona grandesa al que sembla petit:

«[El treball humà] per molt humil i insignificant que la tasca sembli, contribueix a ordenar cristianament les realitats temporals —a manifestar-ne la dimensió divina— i és assumit i integrat en l'obra prodigiosa de la Creació i de la Redempció del món: s'eleva així el treball a l'ordre de la gràcia, se santifica, es converteix en obra de Déu, *operatio Dei, opus Dei*» (*Converses*, núm. 10).

En un text publicat a *Forja*, el fundador de l'Obra qualificava el

treball d'*activitat redimida i redemptora*:

«Les tasques professionals —també el treball de la llar és una professió de primer ordre— són testimoni de la dignitat de la criatura humana; ocasió de desenvolupament de la pròpia personalitat; vincle d'unió amb els altres; font de recursos; mitjà per contribuir a la millora de la societat, on vivim, i de fomentar el progrés de tota la humanitat... —Per a un cristià, aquestes perspectives s'allarguen i s'amplien encara més, perquè el treball —assumit per Crist com a realitat redimida i redemptora — esdevé mitjà i camí de santedat, concreta tasca santificable i santificadora» (***Forja***, núm. 702).

Una obra divina

Quan parlava de la missió de l'Opus Dei i del que la vocació a aquest camí eclesial comportava, sant Josepmaria presentava el treball humà com una

obra *divina*: una activitat que no es limita només al pla de la naturalesa, sinó que també implica el de la gràcia. La vocació a l'Opus Dei, per tant, és una crida a *divinitzar* les activitats terrenals, a obrir els *camins divins* de la terra, a transformar en or, com el rei Mides, el que sembla d'un material menys noble o preciós (cf. *Amics de Déu*, núm. 308). Però és evident que no és l'home qui divinitza les coses humanes: Déu mateix, per la seva gràcia, fa redemptora la nostra acció. D'aquí la necessitat de treballar *en Crist*, com a fills de Déu, participant en la missió del Verb encarnat en la història. Així sant Josepmaria es dirigia als seus fills i filles espirituals:

«En treballar no feu una tasca merament humana, perquè l'esperit de l'Opus Dei és que la convertiu en obra divina. Amb la gràcia de Déu, doneu al vostre treball professional al mig del món el seu sentit més

profund i més ple, en orientar-lo cap a la salvació de les ànimes, en posarlo en relació amb la missió redemptora de Crist» (*Carta 14*, núm. 20).

Una part important de la llum fundacional que sant Josepmaria va rebre —i que va transmetre als qui el van seguir— va ser la convicció que un gran nombre d'homes i dones estan cridats, en virtut del seu Baptisme, a santificar-se sense abandonar els llocs ni els contextos habituals de la seva vida. La seva missió consisteix a elevar les activitats ordinàries a l'ordre de la gràcia:

«No ens ha creat el Senyor perquè construïm ací una ciutat definitiva (Cf. *He 13, 14*), perquè “aquest món és el camí de l'altre, que és estada sense pesars” (Jorge Manrique, *Coplas*, V). Però ni així, els fills de Déu no ens hem de desentendre de

les activitats terrenals, en què Déu ens col·loca per santificar-les, per impregnar-les de la nostra fe beneïda, l'única que porta la pau veritable, l'alegria autèntica a les ànimes i als diferents ambients. Aquesta ha estat la meva predicació constant des de 1928: és urgent de cristianitzar la societat; de portar a tots els estrats d'aquesta humanitat nostra el sentit sobrenatural, de manera que els uns i els altres ens comprometem a elevar a l'ordre de la gràcia els afers diaris, la professió o l'ofici. Així, totes les ocupacions humanes s'il·luminen amb una esperança nova, que transcendeix el temps i la caducitat de les coses mundanes» (*Amics de Déu*, núm. 210).

Reconciliar el món amb Déu

Segons es dedueix dels escrits del fundador de l'Opus Dei, el treball i les activitats seculars dels cristians

són mitjans pels quals *la redempció* s'estén a tot el món. A través d'aquests, la gràcia arriba als plecs més amagats de les activitats humanes, fins i tot a aquelles realitats que sovint tendim a considerar com a merament *profanes*:

«Cristianitzar des de dins el món sencer, mostrant que Jesucrist ha redimit tota la humanitat: és aquesta la missió del cristià» (*Converses*, núm. 112).

«Crist ha pujat al cel, però ha transmès a tot el que és humà, honest, la possibilitat concreta de ser redimit» (*És Crist que passa*, núm. 120).

«El cristià viu en el món amb ple dret, perquè és home. Si accepta que Crist habiti en el seu cor, que hi regni Crist, en tot el seu quefer humà trobarà —i ben forta— l'eficàcia salvadora del Senyor. No hi fa res

que aquesta ocupació sigui, com se sol dir, *alta o baixa*; perquè un cim al humà pot ser, als ulls de Déu, una enfonsada; i allò que considerem baix o modest pot ser un cim cristià, de santedat i de servei» (*És Crist que passa*, núm. 183).

Afirmar que el treball participa en l'obra de la redempció equival a dir que els homes i les dones que treballen cooperen, en Crist, a la *salvació* del món. Mitjançant el treball ben fet, realitzat amb esperit de servei i per amor al proïsme, tot batejat contribueix a curar les ferides del pecat, a fer més humana la societat i a tornar a la creació la seva bellesa original. Aquesta idea apareix reiteradament en els escrits de sant Josepmaria, en què els verbs “reconciliar” i “reordenar” es fan servir sovint com a sinònims del verb “redimir”, sovint en el context de la instauració del Regne de Crist:

«El Senyor ens crida perquè ens hi acostem amb el desig d'ésser com Ell: *sigueu imitadors de Déu com a fills seus estimadíssims* (cf. *Ef* 5, 1), tot col·laborant humilment, però fervorosament, en el diví propòsit d'unir allò que és trencat, de salvar allò que està perdut, d'ordenar allò que ha desordenat l'home pecador, de dur al seu fi allò que s'esgarria, de restablir la divina concòrdia de totes les coses creades» (*És Crist que passa*, núm. 65).

«Crist, Senyor Nostre, fou crucificat i, de la Creu redimí el món i restablí la pau entre Déu i els homes. Jesucrist recorda a tothom: *et ego, si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad meipsum* (*Jn* 12, 32), si vosaltres em poseu al cim de totes les activitats de la terra, complint el deure de cada moment, i sou el meu testimoni tant en les coses que semblen grans com en les que semblen petites, *omnia traham ad meipsum*, tot ho atrauré

cap a mi. El meu regne entre vosaltres serà una realitat! *És Crist que passa*, núm. 183).

Els ensenyaments del fundador de l'Opus Dei sobre el valor redemptor del treball s'insereixen amb naturalitat en dues grans perspectives teològiques que el Magisteri de l'Església i la litúrgia han recollit i explicitat: que el poble cristià, en virtut del Baptisme, és *un poble sacerdotal*; i que el treball humà té una *dimensió eucarística*.

Treballar amb ànima sacerdotal

La participació dels fidels cristians en l'obra de la redempció es fa a través del sacerdoci comú, que tots reben amb el Baptisme. En el Nou Testament, sant Pere i sant Pau parlen d'un culte espiritual que els creients reten a Déu amb tota la seva vida (cf. *1 Pe* 2, 5; *Rm* 12, 1). En el segon capítol de *Lumen gentium*, els pares conciliars van optar per parlar

del poble de Déu com un *poble sacerdotal*, actualitzant així la doctrina del sacerdoci comú dels fidels: «Efectivament, els batejats són consagrats fins al punt d'esdevenir una casa espiritual i un sacerdoci sant per la nova naixença i la unció de l'Esperit Sant, per tal que, en tota acció de l'home cristià, ofereixin sacrificis espirituals i proclamïn les meravelles d'Aquell que els ha cridat de les tenebres a la seva llum admirable» (*Lumen gentium*, núm. 10[LP1]).

En la consagració d'un altar el 1975, sant Josepmaria va afirmar que el mateix cos dels cristians i les activitats que tots ells duen a terme es converteixen en un altar:

«Sempre que consagro un altar intento treure'n conseqüències personals: mireu el que s'ha fet amb un altar per consagrar-lo a Déu. Primer, ungir-lo. A vosaltres i a mi

ens han ungit, quan ens van fer cristians: al pit, a l'esquena, amb l'oli sant. Ens han ungit també el dia que ens van confirmar. Als sacerdots ens van ungir les mans. I jo espero, amb la gràcia del Senyor, que ens ungiran el dia de l'Extremunció, que no ens fa por. Quina alegria sentir-se ungit des del dia que un neix fins que mor! Sentir-se altar de Déu, cosa de Déu, lloc on Déu fa el seu sacrifici, el sacrifici etern segons l'ordre de Melquisedec» (AGP, P01 1975, p. 824 cit. a: A. Vázquez de Prada, *El fundador del Opus Dei*, vol. III, Rialp, Madrid 2003, p. 762).

Per al fundador, la santificació del treball i el sacerdoci comú dels fidels eren dues dimensions inseparables d'una mateixa realitat. Sovint, sant Josepmaria exhortava a viure amb *ànima sacerdotal*, una expressió que solia vincular amb la necessitat d'actuar amb *mentalitat laical*. D'aquesta manera, subratllava que

l'exercici del sacerdoci comú no es limitava a una sèrie de pràctiques religioses, sinó que es feia especialment a través del compromís en les activitats temporals, pròpies dels fidels laics per la seva vocació secular (cf. *Carta* 25, núm. 3; *Carta* 10, núm. 1; cf. també *Forja*, núm. 369, *Converses*, núm. 117).

Els cristians manifesten la seva ànima sacerdotal no només a través de l'oració, les pràctiques espirituals o les obres apostòliques, ni únicament en oferir amb paciència les dificultats quotidianes. Per a sant Josepmaria, els àmbits privilegiats per exercir el sacerdoci comú són el treball i les ocupacions ordinàries, aquelles que omplen la jornada dels qui viuen al mig del món. Ensenyava que la taula de treball és com un altar, i afegia que també el llit conjugal dels esposos ho és, subratllant així que el treball al qual es referia incloïa, en sentit ampli,

tota l'existència ordinària i els deures del mateix estat. Per a qualsevol cristià, afirmava, treballar té analogies amb celebrar la santa Missa: una Missa que dura tot el dia.

«Servir-lo no només a l'altar, sinó al món sencer, que és altar per a nosaltres. Totes les obres dels homes es fan com en un altar, i cadascun de vosaltres, en aquesta unió d'ànimes contemplatives que és la vostra jornada, diu d'alguna manera la seva *missa* que dura vint-i-quatre hores, en espera de la missa següent, que durarà vint-i-quatre hores més, i així fins al final de la nostra vida» (Apunts presos d'una meditació, 19.III.1968). Citat a: X. Echevarría, *Vivir la Santa Missa*, Rialp, Madrid 2010, p. 17).

Totes les activitats terrenals en les quals els fidels exerceixen les virtuts cristianes —la cura de la família, el testimoni en la vida social, el descans

i el lleure viscuts amb sentit cristià—conflueixen, en efecte, en aquesta *missa* de la qual parlava sant Josepmaria. Tanmateix, l'exercici del treball, tant intel·lectual com manual, sembla que ocupa un lloc privilegiat. En una reunió familiar a l'Amèrica Llatina, un cirurgià comentava que, quan es posava la bata abans d'entrar a la sala d'operacions, veia aquest gest com si es revestís dels ornaments, de la mateixa manera que el sacerdot es prepara per celebrar l'Eucaristia. De la mateixa manera, un petit crucifix a la taula d'estudi, al costat dels llibres, pot recordar que una hora d'estudi, per a un apòstol modern, és una hora d'oració. L'esforç i el compromís intel·lectual, quan s'orienten al servei dels altres i al bé comú, es converteixen així en una ofrena agradable a Déu (cf. *Camí*, núm. 277, 302, 335).

La dimensió eucarística del treball

En la predicació de sant Josepmaria sobre la santificació de les activitats terrenals, l'exhortació a treballar amb ànima sacerdotal enllaça amb la perspectiva teològica que reconeix al treball la seva dimensió eucarística profunda. La tradició cristiana de tots els temps expressa implícitament aquesta perspectiva quan parla de *l'ofrena del treball*, un costum molt arrelat en la vida de molts cristians. El treball, en aquest sentit, és un sacrifici que s'ofereix a Déu. Però, en què consisteix exactament aquesta ofrena? Es tracta únicament d'eleva­re a Déu l'esforç i el sacrifici que comporta el treball, com si fos una forma d'oració?

En realitat, la dimensió eucarística del treball va més enllà de les circumstàncies externes —com les dificultats— o dels sentiments interiors —com el sacrifici o l'esforç. El treball és ofrena eucarística perquè *transforma la matèria del*

món i la consagra a Déu. De manera anàloga a com en la santa Missa el pa i el vi són transformats en el cos i la sang de Crist, el treball cristià també fa una transformació: la del món, ja que el fa més conforme amb els designis de Déu. Treballar cristianament és donar a les activitats humanes una nova forma, la forma de la caritat de Crist. A través del treball, el cristià pot *transformar* i, per tant, *consagrar* el que passa per les seves mans (cf. *Lumen gentium*, núm. 34). Així, qui treballa pot portar veritat on hi ha mentida, confiança on hi ha desconfiança, amor on hi ha enemistat, béns on hi ha pobresa, unitat on hi ha divisió i curació on hi ha malaltia, tant física com espiritual.

La dimensió eucarística del treball es manifesta de manera especialment clara en la litúrgia de la Santa Missa, que l'Església celebra seguint

fidelment les paraules i els gestos de Jesús. A diferència del que passava en l'antiga aliança, en l'altar de la qual s'oferien fruits collits directament de la terra o animals del ramat, en l'altar cristià es presenten el pa i el vi. Aquests no són productes que la naturalesa ofereix ja acabats, sinó que requereixen la intervenció del treball humà per elaborar-los. Així ho expressa el ritu de l'ofertori en les oracions del missal reformat després del Concili Vaticà II, quan descriu el pa i el vi com a «fruit de la terra i del treball de l'home» i «fruit de la vinya i del treball de l'home».

De manera sorprenent, el treball humà es veu així integrat en l'acte suprem de la redempció —el sacrifici del Calvari— que es fa present de manera incruenta en cada celebració eucarística. El treball d'un metge i d'una mestra, d'un informàtic i d'una infermera, d'un obrer i d'una actriu de teatre, el treball d'un artista i d'un

enginyer, d'un cuiner i d'una empresària, d'un advocat o d'un polític, la cura que un pare i una mare de família posen en la formació dels seus fills, així com la resta dels treballs innombrables, humils o destacats, que conformen la immensa varietat de les activitats humanes honestes, tots tenen cabuda en aquest altar. Tots es poden oferir juntament amb el treball que va permetre elaborar el pa i el vi, i així participar en el misteri redemptor de Crist. Com recordava sant Josepmaria: «Qualsevol feina, fins la més amagada, fins la més insignificant, si s'ofereix al Senyor, porta la força de la vida de Déu!» (*Forja*, núm. 49).

Hi ha un moment especialment significatiu en la vida del fundador de l'Opus Dei en què el seu ensenyament sobre la dimensió eucarística del treball es va plasmar en una imatge eloqüent. Ens referim

a la celebració de la santa Missa al campus de la Universitat de Navarra, a Pamplona, el 8 d'octubre del 1967:

«Reflexioneu, un moment, en el marc de la nostra Eucaristia, de la nostra Acció de Gràcies: ens trobem en un temple singular; diries que la nau és el *campus* universitari; el retaule, la biblioteca de la Universitat; allà, la maquinària que alça nous edificis; i a dalt, el cel de Navarra... No us confirma aquesta enumeració, d'una manera plàstica i inoblidable, que el veritable *lloc* de la vostra existència és la vida ordinària? Fills meus, allà on hi ha els vostres germans els homes, allà on són les vostres aspiracions, el vostre treball, els vostres amors, allà és el lloc del vostreencontre quotidià amb Crist. És enmig de les coses més materials de la terra on hem de santificar-nos, servint Déu i tots els homes» (*Converses*, núm. 113).

Després d'aquesta explicació teològica sobre la participació del treball humà en l'obra de la creació i de la redempció, en els articles següents reprendrem i comentarem altres ensenyaments de sant Josepmaria. Veurem com el treball humà, les activitats ordinàries i la vocació a l'Opus Dei s'il·luminen mútuament i delineen una manera específica de participar en la missió del Verb Encarnat: com a fills en el Fill.

Aquesta sèrie està coordinada pel prof. Giuseppe Tanzella-Nitti. Compte amb altres col·laboradors, alguns dels quals són professors i professores de la Pontifícia Universitat de la Santa Creu (Roma).

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/cami-cap-al-
centenari-5-el-treball-entre-creacio-i-
redempcio/](https://opusdei.org/ca-ad/article/cami-cap-al-centenari-5-el-treball-entre-creacio-i-redempcio/) (20/03/2026)